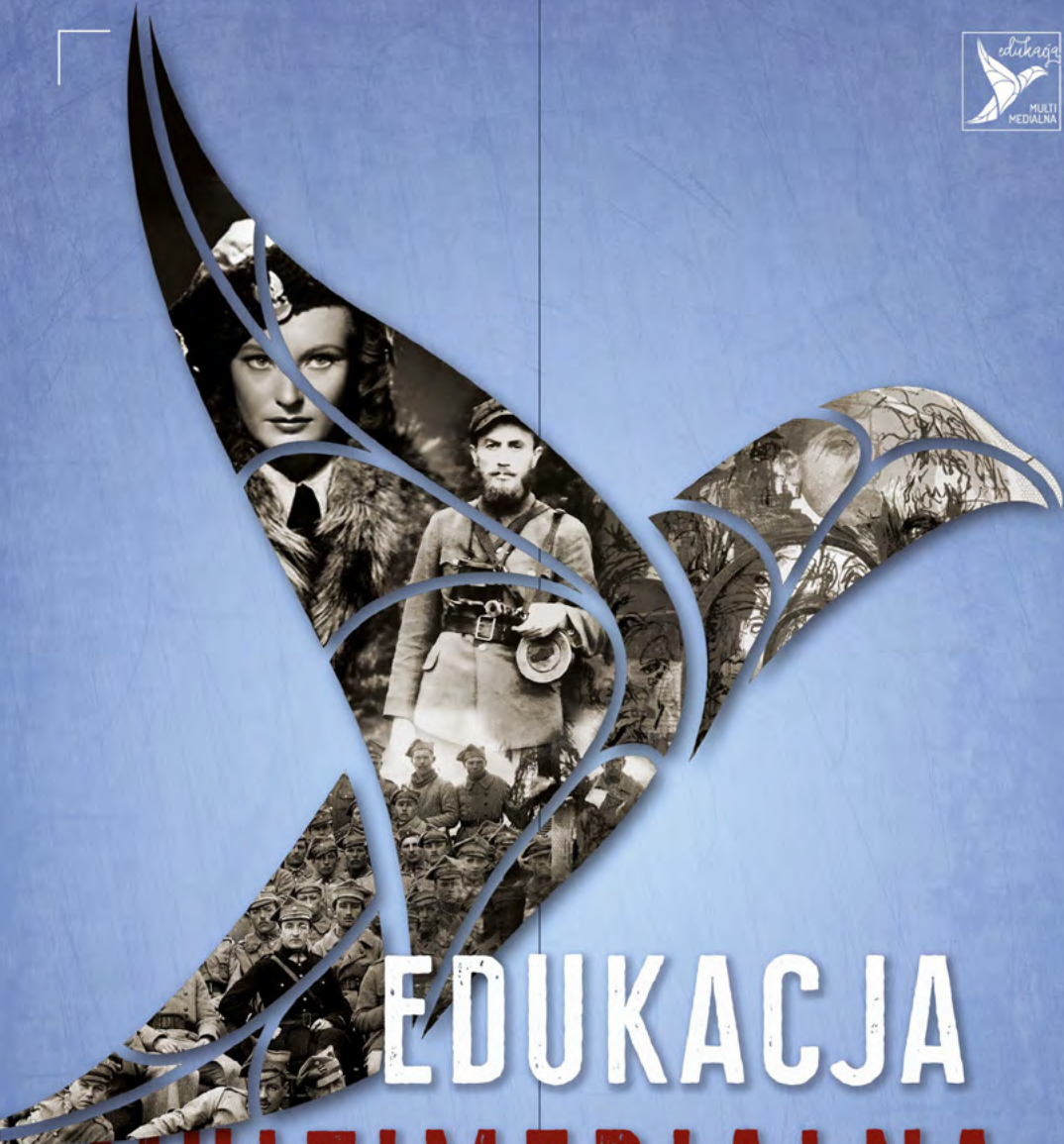

EDUKACJA MULTIMEDIALNA

KATALOG ZAJĘĆ

JOANNA TARNOWSKA
JULIA SOSNOWSKA

Opracowanie:
Joanna Tarnowska i Julia Sosnowska

EDUKACJA MULTIMEDIALNA

katalog zajęć

Julia Sosnowska i Joanna Tarnowska, *Edukacja Multimedialna*, Warszawa 2019

Copyright © Julia Sosnowska i Joanna Tarnowska & Fundacja „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”

Wydawca: Fundacja „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”

Projekt graficzny i skład: Joanna Skoczowska

Projekt okładki: Przemysław Banasiewicz

Korekta: red. Kaja Gzyto

Fotografie użyte w publikacji pochodzą z archiwum Fundacji „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych” oraz autorów publikacji edukacyjnych i zbiorów publicznych.

Publikacja została wydana jako element zadania publicznego finansowanego w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030 PROO.

ISBN 978-83-66376-13-7

Nauczycielu, pedagogu, edukatorze,

jeśli masz za mało czasu by pojechać na lekcję muzealną, jeśli goni Cię program i nie ma możliwości by organizować kolejne wycieczki, to Mamy dla Ciebie propozycję urozmaicenia lekcji historii, WOS, godziny wychowawczej czy języka polskiego. Właściwie to Ty decydujesz, jak użyć przygotowane przez nas materiały. Na pakiet edukacyjny składają się: broszury, filmy i wystawy. Wszystko w ciekawej i nowatorskiej szacie graficznej w połączeniu z wysokim poziomem opracowania merytorycznego. Mamy nadzieję że korzystając z naszej propozycji, w prosty i szybki sposób, Twoje lekcje zyskają nie tylko na atrakcyjnej formie, ale również będą angażowały uwagę uczniów poprzez różne formy aktywności na lekcji i poza nią. W przygotowanych pakietach znajdziesz opracowane scenariusze lekcji, testy sprawdzające.

Poniżej prezentujemy Państwu materiały edukacyjne, które są wynikiem kilku lat pracy Fundacji Towarzystwo Projektów Edukacyjnych. Przygotowane przez nas pakiety tematyczne są przeznaczone do wykorzystania podczas lekcji lub zajęć uzupełniających z historii, WOS, języka polskiego, geografii lub przedsiębiorczości. Część z nich opowiada o trudnej drodze do niepodległości, o bohaterstwie i odwadze żołnierzy, stanowią bezcenne źródło wspomnień pokolenia, którego już nie ma. W części znajdziecie też Państwo lekcje odnoszące się do współczesności – poświęcone rozwojowi ekonomicznemu sektorów gospodarki związanych z morzem. Materiały, które prezentujemy zostały przygotowane przez doświadczonych metodyków, praktyków nauczycieli i pasjonatów edukacji. Takie połączenie, zaowocowało materiałami edukacyjnymi, które poniżej prezentujemy.

Każde pokolenie ma swoje pomysły na naukę, edukację i postrzeganie świata to potrzeba zmiany, zmiany podejścia. Wiedząc o tym staramy się wyjść naprzeciw oczekiwaniom młodych pokoleń i w nowoczesnej ciekawej formie przekazać zdarzenia z przeszłości. Używając wielu warstw przekazu dotrzeć do odbiorcy z tematami trudnymi i odległymi. Chcemy ugruntować przesłanie, że nauka historii może być ciekawą przygodą a głos poprzednich pokoleń lekcją dla nas wszystkich.

Przygotowane materiały edukacyjne mogą posłużyć w opracowanych formatach lekcji ale ich charakter pozwala również na dowolne wykorzystanie i wkomponowanie różnych elementów wedle pomysłów i potrzeb prowadzących zajęcia. Każdy z prezentowanych tematów posiada przygotowane scenariusze lekcji, wystawę (składającą się z kilku plansz), opracowane materiały w postaci prezentacji i testów sprawdzających. Film można pokazać w całości lub we fragmentach, może być wykorzystany jako materiał do pracy domowej lub materiał aktywizujący na lekcji. Wystawa może być użyta do pogłębienia wiedzy i wyszukiwania potrzebnych treści lub zwyczajnie być uzupełnieniem bieżących wydarzeń szkolnych. Proponujemy też broszury dla uczniów, które w ciekawy sposób opisują poruszane tematy i mogą być ciekawym uzupełnieniem biblioteki uczniów a także wielokrotnie wykorzystane w różnych kontekstach edukacyjnych.

Jak otrzymać nasze materiały?

Na stronie naszej fundacji znajduje się zakładka, gdzie zbieramy zamówienia na poszczególne cykle lekcyjne. W pakiecie znajduje się: wystawa, broszury dla uczniów i podręcznik do nauczyciela z płytą, na której będą: prezentacje, testy sprawdzające oraz film. Zamówienie realizujemy gdy na dany cykl lekcyjny zgłoszeń będzie tyle by można było zlecić druk, następnie przygotowane materiały wysyłamy do Państwa szkoły.

Szczegółowe informacje jak można zamówić materiały edukacyjne wraz z cennikiem znajdują się na stronie **www.tpe.org.pl** w zakładce **zamówienia**.

Zapraszamy do współpracy!

WALKA O POLSKĘ

Walka o Niepodległość.....	8
Walka z bolszewikami.....	10
Walka w podziemiu.....	12
Walka Niezłomnych.....	14

WILEŃSZCZYZNA

Wileńszczyzna w II Rzeczypospolitej.....	18
Pierwsza okupacja sowiecka 1939–1941.....	20
Okupacja niemiecka 1941–1944.....	22
Depolonizacja Wileńszczyzny.....	24

ODWAŻNI I ROZTROPNI

Odwaga i roztropność polskiego żołnierza.....	28
Duch polskiego żołnierza.....	30

GOSPODARKA MORSKA

Rybołówstwo.....	34
Porty morskie.....	36
Polskie stocznie.....	38
Żegluga śródlądowa.....	40

POJEDYNCZE PUBLIKACJE

Powstanie Styczniowe na Litwie.....	44
Ich korzenie były na Kresach.....	46
Miasto Pamięci.....	48
Artyści Andersa.....	50
Orlęta Przemyskie.....	52

Prezentujemy Państwu serię o walce narodu polskiego o niepodległość. Cztery broszury, każda o innych czasach i innych bohaterach, którym przyświecał jeden cel służyć ojczyźnie i jedno marzenie żyć w wolnej Polsce. Autorzy opracowań to eksperci w swoich tematach przygotowali dla odbiorców ciekawie opisany materiał historyczny z bogatą archiwalną ikonografią. Warto zwrócić uwagę, że oprócz wiedzy faktograficznej autorzy zadbali o wzbogacenie tekstów ciekawostkami z opisów militarnych, przebiegu bitew czy mniej znanych biogramów. Całość cyklu stanowi ciekawe uzupełnienie wiedzy podręcznikowej.

WALKA O POLSKĘ

WALKA O NIEPODLEGŁOŚĆ

Legiony Piłsudskiego i Błękitna Armia Hallera. Pierwsza publikacja serii o odzyskaniu niepodległości rozpoczyna opowiadać historię od klęski rewolucji 1905. W publikacji autor (Wiktor Cygan) przedstawia powstanie legionów polskich. Przybliża ich strukturę oraz organizację. O Piłsudskim mało kto w Polsce nie słyszał, jednak historia Błękitnej Armii gen. Hallera rzadziej jest opowiadana. W tej zwięzłej broszurze poznamy najważniejsze fakty o powołaniu tej formacji. Zdjęcia z okopów oraz odznaczeń wojskowych ilustrujące książeczkę dopełniają obraz legionów i polskiego ducha narodu.

Walka o Niepodległość

”

Pierwszy nowy mundur polski był skromny i tani: kosztował 40 koron, a pierwszy nasz krawiec wojskowy dawał chętnie na kredyt czy na częściowe spłaty (...). Ale [za] mundury te należało płacić samemu: nasze wojsko powstawało za grosze i nie było mowy o zbiorowym ekwipunku z kasy organizacji. Ten ważny szczegół z życia wojska został tedy uzależniony od ofiarności indywidualnej, a przede wszystkim od środków, jakie ktoś mógł sam wydać. (...) najczęściej pierwszym etapem umundurowania stawała się u żołnierzy czapka, przy zachowaniu cywilnego czy sportowego stroju. (...) na kompanię, złożoną ze stu kilkudziesięciu ludzi, wypadło może dziesięciu do dwunastu ludzi w pełnym umundurowaniu, zaledwie tylko połowa nosiła przepisowe czapki.

WALKA Z BOLSZEWIKAMI

Ochotnicy wojny 1920. To już druga publikacja w tej serii. W książeczce przygotowanej przez Witolda Rawskiego przyjrzymy się ochotnikom wojny 1920. Pozycja ta porządkuje wiedzę w sposób chronologiczny i systemowy uzupełniając brakujące luki rzetelnymi informacjami. Te paręnaście stron wprowadza nas w klimat Polski okupowanej i rodzącej się myśli o wyzwoleniu, aż do wojny z bolszewikami. Dzięki nakreśleniu szerszego kontekstu łatwiej jest zrozumieć dalsze losy naszego państwa oraz motywacje niektórych działań.

”

17 sierpnia 330-osobowy batalion młodych lwowskich ochotników, wchodzących w skład zgrupowania rotmistrza Romana Abrahama, stoczył pod Zadwórzem na przedpolach Lwowa bój z przeważającymi siłami I Armii Konnej Budionnego.

Mimo ostrzeliwania przez artylerię i broń maszynową walka trwała jedenaście godzin. Obrońcy odparli 6 szarż konnych. Zdziesiątkowani, pozbawieni amunicji, ostrzeliwani przez artylerię i samoloty, walczyli do końca na kolby i bagnety. Ostatni akt dramatu rozegrał się w pobliżu budki dróżnika kolejowego, gdzie broniło się ostatnich 30 pozostałych przy życiu ochotników. Sowieci rozświetlili oporem Orląt, rąbali ich szablami, rannych dobijali kolbami. W nierównej walce zginęło 318 polskich żołnierzy. Kpt. Bolesław Zajączkowski popełnił samobójstwo. Podobnie postąpiło kilkunastu jego podwładnych.

WALKA W PODZIEMIU

Polskie Państwo Podziemne 1939–1945. Autor „Walki w Podziemiu” w żołnierskich słowach tłumaczy na czym polegało Polskie Państwo Podziemne, jak powstawały jego struktury, co to była Delegatura Rządu na Kraj. Opisuje zmiany i trudności, które stawały na drodze Polskiemu Państwu Podziemnemu przez te 6 lat. Zdjęcia rodzin czy żołnierzy podczas walk czy apeli dopełnia historię opowiedzianą przez Leszka Żebrowskiego.

”

Ostatni dowódca AK gen. Leopold Okulicki „Niedźwiadek” w rozkazie z 8 stycznia 1945 r. nakazał „zaprzestać wszelkich działań zaczepnych przeciwko Niemcom, prowokujących ich do represji i odwetu (...) zapewnić ludności polskiej bezpieczeństwo przez wzięcie jej w obronę przed napadami wszelkiego rodzaju dzikich oddziałów partyzanckich i band rabunkowych bez względu na to, z kogo się one rekrutują. Rabunki, gwałty i mordy muszą wreszcie ustać, a ludność polska powinna odetchnąć spokojnie, mając zapewnioną ochronę ze strony AK”.

WALKA NIEZŁOMNYCH

Od wojny z sowieckimi okupantami i kolaborantami do samotnej walki leśnych oddziałów. Jest to kolejna lekcja z serii „Walki o Niepodległość”. Tym razem poznajemy historię żołnierzy-ochotników. W zwięzły sposób opisana jest historia żołnierzy wykłętych przeplatana fragmentami biografii tych żołnierzy oraz ich wspomnieniami. Bogato ilustrowana zdjęciami i reprintami dokumentów publikacja odwołuje się na wyobraźnię uczniów. Dynamiczne opisy z cytacjami ówczesnych aktywistów dają odczuć nastroje tamtego czasu. W niniejszej lekcji zapoznasz się z najważniejszymi datami w walkach po zakończeniu II wojny światowej, z sylwetkami dowódców żołnierzy niezłomnych oraz organizacji militarnych powstałych po II wojnie światowej w Polsce, jak np. WiN.

Walka Niezłomnych

”

...Założenia organizacji były jasne: „Walka trwać będzie aż do uzyskania celów postanowionych przed jej rozpoczęciem: stworzenia suwerennego państwa polskiego ze wszystkich jego ziem, z granicami poszerzonymi na zachodzie i północy”.

Przedstawiamy Państwu serię o losach Wileńszczyzny w granicach Polski. Cztery broszury, każda skupiająca się na innym okresie i innej roli Wileńszczyzny. Bohaterowie, walka z okupantami, życie kulturalne aż do depolonizacji nowogródzkiej i wileńszczyzny. Autorzy publikacji, eksperci w swoich tematach, przygotowali dla odbiorców materiał historyczny z bogatą archiwalną ikonografią. Historia Wileńszczyzny jest tematem omawianym skrótowo, co sprawia, że dla współczesnej młodzieży jej rola jest nieznana. Dlatego powstała ta publikacja, gdzie oprócz wiedzy faktograficznej znajdują się o anegdoty, ciekawostki i biografie sławnych ludzi przygotowane przez autorów a wszystko by młodemu czytelnikowi przybliżyć historię kresów – krainy o trudnej historii i jednocześnie silnie związanej z historią Polski.

WILEŃSZCZYZNA

WILEŃSZCZYNA W II RZECZYPOSPOLITEJ

Wilno, Wileńszczyzna, Ostra Brama – pojęcia dziś kojarzące się jedynie z niezrozumiałymi fragmentami lektur szkolnych. Andrzej Grzeszczuk w swej krótkiej rozprawie przedstawia znaczenie Wileńszczyzny, jej ludności, a także podział narodowości na jej terenach. Dzięki tej książeczce można dowiedzieć się jak to się stało, że ziemie Wileńskie zostały dołączone do Rzeczypospolitej, czemu koncepcja federacyjna okazała się fiaskiem, jaką rolę w tych zdarzeniach miał Józef Piłsudski. Jednak książeczka nie skupia się jedynie na stronie polityczno-militarnej pokazuje także rolę i prestiż Uniwersytetu Wileńskiego, Rozgłośni Radiowej czy życia kulturalnego w Wilnie.

”Wśród przybyszów postacią szczególnie zasłużoną wśród Wilnian z wyboru był Witold Hulewicz – wielkopolski ziemianin, poeta i literat, który do grodu nad Wilią i Wilenką przybył w 1925 r. Za jego namową Juliusz Osterwa przeniósł do Wilna siedzibę swego słynnego teatru „Reduta” obierając za siedzibę Teatr na Pohulance. Reduta pozostała w Wilnie do 1929 r., prezentując jako teatr objazdowy niezliczone inscenizacje polskiej klasyki na prowincjonalnych, często improwizowanych, kresowych scenach. Warto w tym miejscu przypomnieć, że budynek teatru wzniesiono w 1914 r. ze składek mieszkańców miasta i władzom miejskim przekazano pod warunkiem, że służyć będzie jedynie polskim teatrom.

PIERWSZA OKUPACJA SOWIECKA 1939–1941

Jest to pozycja wyjątkowa, bo stworzona z dwóch. Po jednej ze stron mamy: *Pierwszą okupację Sowiecką 1939–1941 „...zaczęli burzyć pomniki, krzyże...” Szkic historyczny dla szkół podstawowych*. Zaś po drugiej stronie: *Nie traciliśmy nadziei. Pierwsza okupacja sowiecka 1939–1941. Szkic historyczny dla szkół średnich*. Książeczki Agnieszki Stawickiej mają formę gawędy przez co łatwo się je czyta, a wcześniejsze, na pozór nie łączące się fakty tworzą spójną całość. Dzięki podziałowi każdy z odbiorców dostanie coś odpowiedniego dla jego etapu nauki. Jednak gdy będzie chciał znać szczegóły czy wrócić do podstaw wystarczy iż obróci książeczkę. Książeczka odpowiada na na pytania: czym była okupacja sowiecka? (z czym się wiązała, jakie były jej konsekwencje, ile trwała) oraz jak wyglądała wojna i okupacja na terenach Wileńskich.

Publikacja zawiera liczne fragmenty wspomnień w części dla szkół podstawowych, zaś dla szkół średnich fragmenty tekstu Tomasa Strzębosza „Rzeczpospolita Podziemna”.

”

Jak weszli do nas Sowietci tatuś zabrał do niewoli. Gdy się trochę zagospodarowali w Polsce zaczęli burzyć pomniki, krzyże [...]. Dnia 10 lutego 1940 r. o drugiej w nocy przyszli do naszego mieszkania i zabrali nas pod karabinem. Zabrali nas bez żadnego powodu i powieźli do Rosji.

OKUPACJA NIEMIECKA 1941–1944

Wileńszczyzna 1941–1944. Szkic historyczny dla szkół. Roman Wróbel w swej broszurze skupia się na takich tematach jak: losy ludności cywilnej, konflikt polsko-litewski, Polskie Państwo Podziemne (na terytorium Wileńszczyzny) oraz operacja Ostra Brama. Zdjęcia ilustrujące opisaną historię pozwalają lepiej wyobrazić sobie trudne losy ówczesnych ludzi, mapa okręgu Wileńskiego oraz przedruk gazety Niepodległość dopełniają tego obrazu.

Z kolei podziemne wojsko – najpierw Służba Zwycięstwu Polsce, potem Związek Walki Zbrojnej, a następnie Armia Krajowa – skupiające w swych szeregach żołnierzy ochotników, skoncentrowało się na przygotowywaniu powstania powszechnego, które miało wyzwolić Polskę oraz prowadziło walkę bieżącą. Ponieważ okupant stosował zasadę masowego odwetu – za jednego zabitego Niemca zabijano co najmniej dziesięciu Polaków – uderzano tam, gdzie przynosiło to faktycznie znaczną szkodę okupantowi, a jednocześnie można było liczyć na to, że nie będzie odwetu. Jednak najważniejszym celem polskiego podziemia była ochrona ludności cywilnej przed represjami.

DEPOLONIZACJA WILEŃSZCZYZNY

Trzecia okupacja sowiecka 1944–1947 – autor książeczki Roman Wróbel w paru podrozdziałach rozkłada na części pierwsze trudny termin „depolonizacja”. Umieszczone w publikacji dane statystyczne oraz mapy unaoczniają ogrom wysiedleń. W broszurze wyjaśniane są takie pojęcia jak: wysiedlenia, sowietyzacja Litwy, akcja Burza czy obozy kontrolno-filtracyjne. Portrety rodzin przed ich domami, a także fragmenty wspomnień i listów ożywiają historię i czynią ją łatwiejszą do zapamiętania.

Losy Polaków na Wileńszczyźnie były wyjątkowo dramatyczne. Pięciokrotnie zmieniająca się tam władza okupacyjna i powszechny terror powodowały ogólną dezorientację. Krzyżujące się na tym terenie wpływy Niemców, Litwinów i Sowietów zmusiły zamieszkujących Wileńszczyznę Polaków do walki z kilkoma wrogami naraz. Szczególnie dotkliwym doświadczeniem było jednak zagarnięcie w 1944 r. wschodnich ziem II RP przez ZSRS i związana z tym akcja ewakuacyjna. Akcja ta przyczyniła się do zmiany struktury narodowościowej Wileńszczyzny, a także

Depolonizacja Wileńszczyzny

” zniszczenia bazy polskiego podziemia niepodległościowego.

W czasie akcji ewakuacyjnej w latach 1945–47, wg różnych danych, zarejestrowało się na wyjazd do Polski, od 379.498 do 383.135 osób, a wyjechało od 171.158 do 197.156, co stanowi od 45,1% do 51,5% chętnych do wyjazdu. Wyjazd 100 tys. Polaków z Wilna doprowadził do depolonizacji miasta. Ludność polska pozostała w swoich miejscowościach, pozbawiona została warstw przywódczych. Do Gdańska, Torunia, Wrocławia, Szczecina przybyli z Wilna naukowcy, którzy zasiliли powstające tam uczelnie wyższe. Rzesze Polaków napływające na Ziemię Zachodnie wypełniły pustkę demograficzną po przesiedleniu Niemców. Po 1947 roku Polacy chcący wyjechać do Polski Ludowej mieli już poważne problemy. Najczęściej pozwolenie na wyjazd otrzymywali tylko starszyskowie. Dopiero podczas tzw. drugiej repatriacji w latach 50. udało się jeszcze wyjechać przeszło 40 tys. Polaków.

Przedstawiamy Państwu komplet publikacji o polskich żołnierzach dwudziestego roku. W publikacjach autorzy skupili się na losach szeregowych żołnierzy, a także na strukturze i spontanicznym utworzeniu legionów. Krótkie publikacje oprócz wiedzy faktograficznej zawierają bogatą ikonografię, a także ciekawostki, które czynią temat przystępniejszym i atrakcyjnym dla młodego odbiorcy. Autorzy publikacji, eksperci w omawianych dziedzinach, zadbali aby prezentowana wiedza była przekazana w rzetelny oraz syntetyczny sposób dostosowany do możliwości młodego odbiorcy.

ODWAŻNI I ROZTROPNI

ODWAGA I ROZTROPNOŚĆ POLSKIEGO ŻOŁNIERZA

W trakcie zmagania wojennych 1920 roku. Wojna 1920 roku została przyćmiona przez tragiczne wydarzenia II wojny światowej. O odwadze żołnierzy ginących w okopach za niedawno odzyskaną ojczyznę trzeba pamiętać. Ta syntetyczna publikacja autorstwa Witolda Rawskiego w dogłębny acz zwięzły sposób przedstawia takie zagadnienia jak np.: bitwa o Lwów, ochotnicza legia kobiet, bitwa warszawska czy bitwa nad Niemnem. Chronologiczne ułożenie i kompleksowe podejście do tematu pomaga usystematyzować i uzupełnić zdobytą wiedzę. W książeczce oprócz istotnych dat, miejsc i analizy sytuacji znajdują się również charakterystyki poszczególnych ugrupowań biorących udział w tamtych wydarzeniach czy opisy uzbrojenia. Bogata w ilustracje książeczka ułatwi i uatrakcyjni lekcje historii.

”Pociąg pancerny służył do ochrony linii kolejowych, patrolowania, wspomagania ataków oraz osłony odwrotu własnych wojsk. Składał z reguły się z lokomotywy i wagonów osłoniętych pancernym stalowym. W zależności od możliwości wyposażenia, niektóre pociągi pancerne, zwłaszcza improwizowane, nie były chronione pancernem, lecz dostępnymi materiałami, takimi jak beton lub worki z piaskiem. Uzbrojony był w działa i broń maszynową. Po raz pierwszy pomysł budowy pociągów pancernych pojawił się w 1826 roku we Francji. Na większą skalę pociągi pancerne zostały użyte dopiero w czasie wojny austriacko-włoskiej (1866) i wojny francusko-pruskiej (1870–1871).

W Wojsku Polskim pojawiły się w 1918 roku. W wojnie 1920 roku wzięło udział około 80 pociągów pancernych.

DUCH POLSKIEGO ŻOŁNIERZA

czyli o odwadze żołnierza legionowego

Książeczka jest w całości poświęcona legionom – ich powstaniu, komendanturze i ważnych postaciach. W książeczce przedstawiona jest też historia drugiej co do wielkości polskiej organizacji paramilitarnej: Polskiej Drużyny Strzeleckiej. Kolorytu tej ciężkiej historii dodają ciekawostki jak choćby opowieść o „Siódmce” Beliny czy wiersze pisane o legionistach. Autor kończy swoją opowieść na roku 1918 informacją jakie były dalsze losy legionistów. Broszura jest wypełniona nie tylko tekstem, ale też zdjęciami, które pomagają wyobrazić sobie szeregi legionistów i ich trud.

Duch polskiego żołnierza

”

W bitwie pod Kościuchną (4–6 lipca 1916 r.) męstwo okazane przez legionistów było tak wielkie, iż spowodowało zainteresowanie władz niemieckich budową sprzymierzonej z nimi armii polskiej. To z kolei zaowocowało podpisaniem aktu 5 listopada, stawiającego sprawę Polski na forum międzynarodowym.

Celem powstania serii ekonomiczno-historycznej o gospodarce morskiej było przełamanie stereotypu, że omawiany temat dotyczy jedynie osób z województw położonych nad morzem. Chcemy dzięki tej serii przekazać informacje, że szanse na zatrudnienie w tym sektorze gospodarki są olbrzymie dla specjalistów z różnych, często oddalonych od morza, branż. Ciekawie przedstawiona historia żeglugi, portów, stoczni czy rybołówstwa jest tylko częścią każdej z publikacji. Praktyczne podejście do dziś wykonywanych zawodów w tych dziedzinach, problemy ekonomiczne z jakimi ta gałąź gospodarki się spotyka oraz nowoczesne rozwiązania stanowią meritum serii. Autorzy w ten sposób pragną zachęcić młodzież do zastanowienia nad wyborem drogi kształcenia, która w przyszłości może zaowocować pracą i karierą zawodową na szerokich wodach.

GOSPODARKA MORSKA

RYBOŁÓWSTWO

Obok myślistwa i zbieractwa rybołówstwo było najstarszym zajęciem ludzi i sposobem pozyskiwania pożywienia. W Bałtyku żyje ok. 26 gatunków ryb typowo morskich a specyficznym zjawiskiem w Morzu Bałtyckim jest występowanie ryb słodkowodnych.

O rybach i o Bałtyku, o zawodzie rybaka i wiele innych informacji znajduje się w publikacji Tomasza Krzywińskiego. Autor w szczegółowy i interesujący sposób przeprowadza nas przez różnorodność gatunków ryb i organizmów wodnych, podstawowe zasady hodowli połowów, specyfikę pracy rybaka oraz aktualne możliwości zdobycia wykształcenia w kierunku rybołówstwo z perspektywami zatrudnienia.

”

W XVII wieku rybacy z Rewy musieli płacić tzw. „podatek krabowy”. Po każdym połowie musieli oddawać część złowionych krabów dla opactwa. W tamtych czasach, w Zatoce Puckiej, występowały krewetki nazywane krabami, które odławiano wówczas powszechnie i w dużych ilościach. Ponadto rybacy z Rewy byli zobowiązani oddawać jedną ósmą złowionych dorszy, jedną ósmą śledzi, co dziesiątego łososia i wszystkie jesiotry.

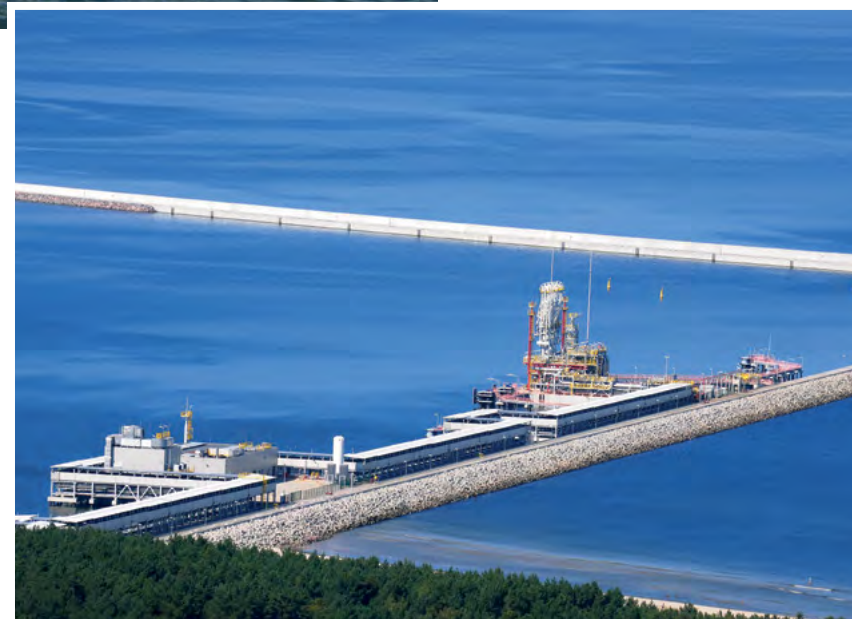
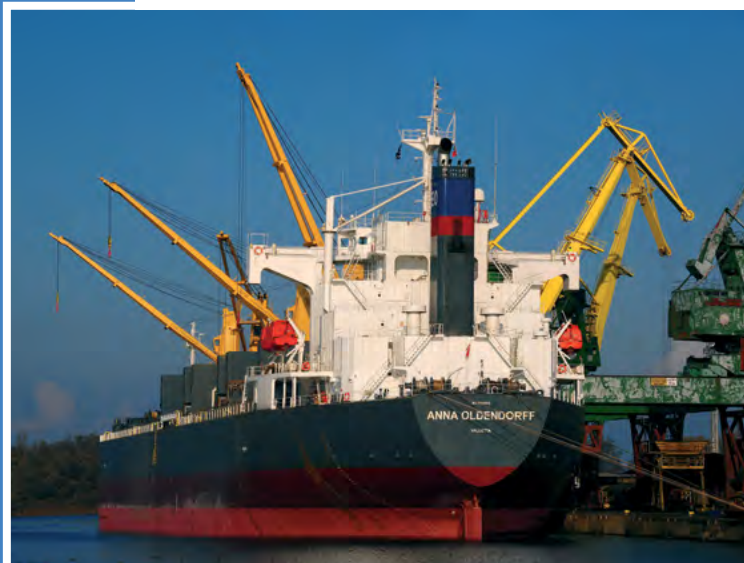
PORTY MORSKIE

naszą bramą do świata

Porty morskie w Szczecinie i Świnoujściu tworzą jeden z największych a zarazem najbardziej uniwersalnych kompleksów portowych na Bałtyku. W tej zwięzłej broszurze Wojciech Sobecki przystępnym językiem przedstawia proces powstawania portów, tłumacząc jednocześnie ich znaczenie i funkcję w naszej gospodarce. Na jakie trudności napotkali pracownicy portów kiedyś, a z czym mierzą się teraz? Co ma do zrobienia logistyka w porcie? I jakie znaczenie ma transport morski dla ekologii? Na te i wiele innych pytań młodzież znajdzie odpowiedź w bogato ilustrowanej publikacji.

Pierwszą kobietą-kapitanem w polskiej flocie handlowej była Danuta Kobylińska-Walas. Szkołę morską w Szczecinie ukończyła w 1951 roku. Nazywano ją „królową morza”, „kapitanem w spódnicy” lub „Żabą”. W 1956 roku popłynęła w rejs pełnomorski na statku „Wrocław” jako asystent pokładowy. Patent kapitański otrzymała w 1962 roku. W swojej karierze zawodowej dowodziła 11 jednostkami. Chociaż często słyszała od mężczyzn powiedzenie „z babą pływać nie będę”, to uważana była za doskonałego fachowca i kapitana. To ona otworzyła kobietom drogę do kariery oficerskiej i kapitańskiej na morzu.

POLSKIE STOCZNIE

szansą na rozwój

Na przestrzeni lat polski przemysł stoczniowy wypracował sobie solidną markę a nasze stocznie były wymieniane wraz z najlepszymi na świecie np. z azjatyckimi. Broszura autorstwa Wojciecha Sobeckiego przybliży nam przyczyny problemów stoczni ostatniej dekad, a równocześnie pokazuje jak wielki potencjał tkwi w tej gałęzi przemysłu. Gdańsk, Gdynia i Szczecin to miejsca na mapie gospodarczej i historycznej z olbrzymią tradycją i wielkim potencjałem. Niewatpliwym atutem polskiego przemysłu stoczniowego są absolwenci uczelni w Gdańsku i Szczecinie czyli świetna kadra projektantów a także wykwalifikowani stocznioowcy. Polscy specjaliści są bardzo poszukiwani i cenieni także za granicą. Warto poznać historię by podjąć decyzję na przyszłość zapraszamy do lektury

Pierwszymi ośrodkami budowy jednostek pływających nad Bałtykiem były: Stocznia Marynarki Wojennej, Stocznia Nauta oraz stocznia w Gdyni. Plany budowy przemysłu morskiego w naszym kraju przerwał wybuch II Wojny Światowej.

ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA

Transport śródlądowy to jeden z najstarszych sposobów przemieszczania ludzi i towarów, a Polska żegluga śródlądowa uczestniczy w przewozach europejskich od kilkudziesięciu lat. Autorzy Krzysztof Woś i Tomasz Krzywiński przybliżają czytelnikowi historię ale i współczesność polskiej żeglugi, ważne pojęcia z prezentowanego zakresu tematycznego, i szeroko omawiają i prezentują drogi wodne w Polsce i Europie.

Poznanie tego sektora gospodarki morskiej, jego historii i szans rozwoju, może stać się inspiracją do podejmowania decyzji odnośnie kariery zawodowej związanej z logistyką opartą na przewozach wodnych. Prezentowana publikacja wyjaśnia wiele kwestii, które mogą ułatwić podjęcie życiowych decyzji.

Kanał Dobrzycki to najstarszy kanał w Polsce. Wykopali go w latach 1331–1334 zalewscy mieszczaństwo za zgodą krzyżackiego komtura, by móc spławiać drewno, zboże i inne towary przez Drwęcę i Wisłę aż do Bałtyku. W średniowieczu miał ok. 800 m długości, obecnie — blisko 2,6 km.

POJEDYNCZE
PUBLIKACJE

POWSTANIE STYCZNIOWE NA LITWIE

Obok Orła znak Pogoni – Powstanie Styczniowe na Litwie. W publikacji autorstwa Romana Wróbla jest dokładnie acz warto opisanie powstanie styczniowe. Jednak by móc w pełni pokazać temat, autor nakreśla atmosferę i tarcia oraz pokazuje lawinowy rozwój wydarzeń, których konsekwencją jest Powstanie Styczniowe. Klamrą tej rozprawy jest bilans powstania. Publikacja jest pełna reprintów i zdjęć.

Powstanie Styczniowe na Litwie

„Powstanie Styczniowe prowadziło walkę zbrojną przez 15 miesięcy. W trakcie powstania stoczono 1200 większych i mniejszych bitew. Od stycznia do grudnia 1863 roku stoczono na terenie guberni wileńskiej i kowieńskiej 249 bitew. Przez powstańcze szeregi przeszło ponad 50 tys. ochotników. Na polach bitew poległo blisko 20 tys. najdzielniejszych synów Ojczyzny, 1,5 tys. partyzantów Rosjanie powiesili, prawie 10 tys. osób musiało wyemigrować.

ICH KORZENIE BYŁY NA KRESACH

Kresy, Wileńszczyzna, Nowogródzczyzna świat utracony na zawsze, ale nie bez walki. Dzieje Armii Krajowej i konspiracji na tych ziemiach opisane konkretnie i zrozumiale uświadamiają iż "zajęcie" wileńszczyzny nie było bezkrwawym "podziałem" na mapie. W publikacji Adama Borowskiego tematem są organizacje zbrojne i walki po 1944 roku na Kresach, Wileńszczyźnie i Nowogródzczyźnie, przesiedlenia Polaków, aneksja polskich Kresów. Zdjęcia grupowe i portrety z tamtego okresu zamieszczone w książeczce uświadamiają iż ludzie walczący o naszą wolności byli tacy jak my.

”

*Za dywizję wołyńską, nie kwiaty
i wianki –
Szubienica w Lublinie.
Ojczyście Majdanki.
Za sygnał na północy, bój pod
Nowogródkiem –
Długi urlop w więzieniu. Długi
i ze skutkiem.
Za bój o naszą Roszę, Ostrą
Bramę, Wilno –
Sucha gałąź lub zsyłka na
rozpacz bezsilną.*

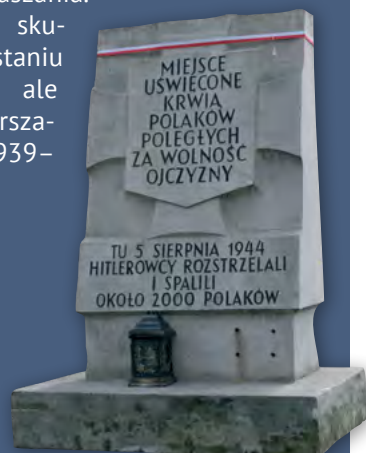
*Kazimierz Wierzyński,
„Na rozwiązanie Armii Krajowej”*

MIASTO PAMIĘCI

Tym razem opowieść o bohaterskich czynach, cierpieniu ludzi jest opowiedziana poprzez historię miasta Warszawy. Publikacja ukazuje ogrom okrucieństwa Niemców w stosunku do ludności Warszawy. Pozycja systematyzuje zdobytą wiedzę pokazując kolejne fakty. Wiele z nich przedstawianych jest w liczbach co pozwala sobie uzmysłowić skalę zniszczeń i poziom zastraszania.

Broszura nie skupia się na Powstaniu Warszawskim, ale na dziejach Warszawy w latach 1939–1945.

Friedrich Pabst, niemiecki inżynier i architekt, od października 1939 r. naczelnny architekt miasta Warszawy, był autorem stworzenia nowego niemieckiego miasta na miejscu Warszawy.

Założeniem niemieckiego planu, zaakceptowanego przez Adolfa Hitlera, było zburzenie Warszawy i zamienienie jej w prowincjonalne miasto, służące Niemcom jako węzeł komunikacyjny i ośrodek, w którym zamieszkiwałaby niemiecka elita licząca ok. 40 000 ludzi, zarządzająca podbitymi przez III Rzeszę terenami na wschodzie.

ARTYŚCI ANDERSA

To rzadkie połączenie aby w jednej opowieści dało się połączyć historię II wojny, ducha walki i sztuki artystyczne. Taką możliwość, w kontekście edukacyjnym, daje nam temat związany z 2. korpusem Wojska Polskiego. Ich szlak bojowy podczas II wojny to opowieść o niezłomnym duchu walki żołnierza polskiego, zwycięska bitwa pod Monte Cassino jest najbardziej rozpoznawalnym symbolem. Ale jest jeszcze druga opowieść o żołnierzach artystach, którzy na szlaku bojowym zdobywali wykształcenie artystyczne i tworzyli prawdziwe dzieła sztuki. Nazwiska rozpoznawalne w świecie artystycznym takie jak: Józef Czapski, Zofia Romer, Stanisław Westwalewicz czy Feliks Topolski to żołnierze Armii Andersa. Autor publikacji profesor Jan Wiktor Sienkiewicz w przyciągający uwagę sposób przeprowadza czytelnika przez historię wojennej tułaczki i kolejne style oraz szkoły malarskie.

„Nieludzka ziemia” – termin użyty przez Józefa Czapskiego, pisarza, malarza i żołnierza 2. Korpusu, określający niewolę i los polskich żołnierzy i cywilów w Związku Sowieckim w latach 1939–1942 – będący tytułem jego książki „Na nieludzkiej ziemi”, wydanej we Francji w 1949 roku. Treść książki, podzielona na trzy części, zawiera wspomnienia autora z życia w niewoli sowieckiej w ekstremalnie trudnych, nieludzkich warunkach i tułaczkę Polaków po Rosji do momentu opuszczenia Związku Sowieckiego pod opieką generała Władysława Andersa oraz opis mordu polskich oficerów w Katyniu dokonany w 1940 roku.

ORLĘTA PRZEMYSKIE

Orlęta Przemyskie 1918. Historia znana jedynie w regionie pora by była zauważona przez młodzież w Polsce. W publikacji dr. Lucjana Faca możemy zapoznać się z dziejami orląt przemyskich. Kim byli Ci młodzi ludzie? Co im zawdzięczamy? Na te i wiele innych pytań odpowie nasza książeczka. Atrakcyjności dodają liczne ilustracje, reprinty dokumentów czy zdjęcia z tamtych czasów. Fragmenty wspomnień uczestników walk w Przemyśle przywoływanych w publikacji ożywiają historię czyniąc ją bardziej realną dla młodego odbiorcy.

„Największe nasilenie walk w etapie I miało miejsce we Lwowie i w Przemyśle. Nic też dziwnego, że w obu miastach wzięła w nich udział młodzież. Skala jej udziału, poświęcenie i ofiara nie miały precedensu w dotychczasowej historii Polski. U progu niepodległości „orkęta” spełniły swoje pragnienie. Walczyły, nierzadko z bronią w ręku na ulicach swoich miast, na swoich podwórkach, u boku dorosłych, sąsiadów, przyjaciół. Ofiarami walk padali i dorośli, i dzieci, żołnierze i cywile, kobiety i mężczyźni. Ofiara najmłodszych zasługuje jednak na szczególną pamięć współczesnych rówieśników. Jest to swoisty depozyt historii złożony w ręce następnych pokoleń.

Przejęte niezmierną radością oznajmiamy do niedawna ujarzmione a dziś wolne Narody, że ich zła macocha

AUSTRYA-WIEDZMA

operowana w Zakładzie Wilhelma, zmarła po ciężkich kurczach na uwiad starczy, przekłeta przez wszystkich, którzy mieli nieszczęście z nią się zetknąć.

Obydny jej pogrzeb odbył się w tych dniach na polach Macedonii, nad Pławą i za Renem.

Niech odpoczywa w wiecznym spokoju i niechaj nigdy nie doczeka się zmartwychwstania

**POLACY
CZECHO-SŁOWACY JUGOSŁOWIANIE**

Zakład pogrzebowy Wilkonia i S-ki

Fundacja Towarzystwo Projektów Edukacyjnych od lat tworzy narzędzia i materiały do wspierania działań edukacyjnych nauczycieli i pedagogów. Materiały zebrane w formie broszur, filmów, testów i prezentacji mają służyć pogłębianiu wiedzy uczniów, ale również zachęcić. Zachęcić, by uczeń podał się przygodzie, jaką niesie poznanie dziejów własnego kraju i narodu, poszukiwanie i poznawanie lokalnych historii w kontekście losów własnej rodziny. Przygodzie w składanie swojej historii po kawałku, jak puzzle, a potem przekazanie jej kolejnemu pokoleniu. Po co? Odpowiedź znajdziecie, w poniższym cytacie.

„To dzięki historii możemy korzystać z dziedzictwa minionych pokoleń. (...) Pamięć indywidualna wyraża się w możliwości sięgnięcia wstecz do wydarzeń, które miały miejsce w trakcie życia jednostki. Obok pamięci indywidualnej istnieje również pamięć zbiorowa, składająca się ze wspomnień współdzielonych przez rodzinę, ród, lokalną społeczność, czy w końcu cały naród. Daty, miejsca, ludzie, wydarzenia i ich interpretacje są przekazywane z pokolenia na pokolenie, za każdym razem w jakiś sposób odtwarzane, rekonstruowane, uzupełniane, odnoszone do aktualnych czasów. Dzięki pamięci zbiorowej jednostka ma dostęp do czasów daleko wykraczających poza jej życie. Co najważniejsze wspomnienia te oddziałują na jednostkę, sprawiając, że jej odbiór i zapis rzeczywistości jest w pewien sposób kształtowany przez pamięć zbiorową. Ten proces to nic innego, jak tworzenie tożsamości, zarówno indywidualnej, jak i dotyczącej całych grup, a siła, która czyni to możliwym to pamięć. (...) Historia, czyli pamięć, w tym przypadku pamięć zbiorowa, pamięć przodków, decyduje o tożsamości każdego z nas, wpływa na naszą percepcję i wskazuje kierunki. To dzięki historii wiemy, kim jesteśmy, skąd przybyliśmy, i jak wyglądała ta droga. To dzięki historii możemy korzystać z dziedzictwa doświadczeń minionych pokoleń. To dzięki niej możemy ustrzec się błędów już raz popełnionych. Pokolenie bez wiedzy o swojej historii jest jak człowiek bez pamięci. Zależne od innych. Niezorientowane. Zagubione. Słabe.”

T. Rakowski (2012 w Polityce.pl)

Towarzystwo
Projektów
Edukacyjnych

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskich

Program Rozwoju
Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

ISBN 978-83-66376-13-7